

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, психотерапії, загальної і медичної психології,
наркології та сексології

Затверджено на методичній нараді кафедри
психіатрії, психотерапії, загальної і медичної психології,
наркології та сексології
Зав.кафедрой д.мед.н., професор В.В.Чугунов

“ _____ ” _____ 2015 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

до практичного заняття по темі: «Епілепсія. Епілептиформні
синдроми та реакції. Вікові особливості перебігу епілепсії.
Питання трудової, військової та судово-психіатричної
експертизи». Для викладачів медичного факультету
(спеціальність «Лабораторна діагностика», спеціалізація –
бакалавр)

Тема: « Епілепсія. Епілептиформні синдроми та реакції. Вікові особливості перебігу епілепсії. Питання трудової, військової та судово-психіатричної експертизи »

I. Актуальність теми:

Епілепсія (грец. *epilepsia* – схоплювання, епілептичний напад) – хронічне поліетіологічне захворювання, яке проявляється нападами судом та іншими видами нападів, психічними розладами та характерними розладами особистості.

Епілепсія – одне зі стародавніх захворювань людства. Вперше описане Гіппократом як хвороба головного мозку або «священна хвороба».

Міжнародна статистика засвідчує частоту захворювання від 5 до 8 на 1000 населення.

II. Навчальні цілі заняття:

A. Сформувати поняття про епілепсію та неепілептичних пароксизмальних станах, принципи диференційного лікування епілепсії, надання невідкладної допомоги при епістатусі.

Б. Знати:

- 1). Патогенетичні механізми розвитку захворювання ;
- 2). Класифікацію епілептичних нападів;
- 3). Принципи диференційного лікування епілепсії;
- 4). Епілептичний статус (діагностика, невідкладна допомога;
- 5). Диференційну діагностику епілепсії та неепілептичних пароксизмальних станів;
- 6). Лікування пароксизмів і лікування у міжнападний період;

В. Вміти:

- 1). Обстежити хворого з епілепсією;
  - 2). Проводити клініко-неврологічне дослідження хворих на епілепсію;
  - 3). Аналізувати результати клінічних і функціональних методів дослідження;
  - 4). Визначити тактику ведення хворого з епілепсією.
- Г. Розвивати творчі здібності в процесі клінічного та лабораторно-інструментального дослідження при обстеженні хворих з епілепсією.

III.Цілі розвитку особистості:

Засвоєння студентами пріоритету видатних вчених у вивченні фізіології і патології епілептичних станів. Виховання сучасного клінічного мислення, формування деонтологічного підходу до хворих з епілепсією. Використання психотерапевтичного впливу у хворих з епілептичними синдромами. Формування у студентів філософських уявлень про діяльність ЦНС в нормальних умовах і при патології.

IV.Міждисциплінарна інтеграція:

Дисципліна	Знати	Вміти
I. Попередні дисципліни (забезпечуючі):		
Нормальна анатомія	Будову головного мозку	Визначити місце розташування патологічного осередку в ЦНС. Схематично відобразити відділи головного мозку.
Нормальна фізіологія	Функцію нейрона та проведення нервового імпульсу	Визначити функцію різних відділів головного мозку

Біохімія	Основні нейромедіатори	Пояснити роль нейромедіаторів при пароксизмальних станах
Фармакологія	Механізми дії протиепілептичних засобів	Проводити фармакологічні протиепілептичні проби
Пропедевтика внутрішніх хвороб	Методи дослідження функції внутрішніх органів	Провести фізикальне обстеження органів і систем
II. Наступні дисципліни (забезпечуємі):		
Нейрохірургія	Механізми впливу ЧМТ та пухлин головного мозку на розвиток епілептичних нападів	Виявляти ознаки пухлини головного мозку, ЧМТ
Ендокринологія	Гіпоталамо-гіпофізарну регуляцію ендокринних залоз	Виявити нейроендокринні вегетативні синдроми
Кардіологія	Механізми розвитку зомлінь при кардіальних захворюваннях, механізми вегетативної регуляції серцевої діяльності	Виявляти вегетативні та органічні розлади в діяльності серця
III. Внутрішньопредметна інтеграція (між темами даної дисципліни):		
Судинні захворювання нервової системи	Перманентні і пароксизмальні прояви ГПМК	Диференціювати епілепсію і ГПМК
Захворювання вегетативної нервової системи	Клінічні прояви вегетативних пароксизмі	Диференціювати вегетативні і синкопальні стани епілептичними
Запальні захворювання	Клінічні ознаки менінгітів,	Диференціювати епілепсію

нервової системи	епідуральних та субдуральних абсцесів, енцефалітів	запальними захворюваннями нервової системи
Неврози	Ознаки судомних станів при неврозах	Диференціювати істеричний та епілептичний напади

VI. План і організаційна структура заняття:

№	Основні етапи заняття, їх функції і зміст	Навчальні цілі в рівнях засвоєння	Методи контролю навчання	Матеріали методичного забезпечення (контролю, наочності, інструктивності)	Час (хв)
I. Підготовчий етап					
1.	Організація заняття			Академічний журнал	1
2.	Постановка навчальних цілей та мотивація			П2. «Навчальні цілі» П1. «Актуальність»	2
3.	Контроль вихідного рівня знань, навичок, умінь: 1). Етіологія, патогенез епілепсії; 2). Класифікація епілептичних нападів; 3). Неепілептичні пароксизмальні напади; 4). Патологічні стани без судом; 5). Методи диференційної діагностики епілепсії та неепілептичних пароксизмальних станів; 6). Лікування пароксизму і лікування за відсутності нападів	I II II II II II	Тестовий контроль I рівня Індивідуальне усне опитування Фронтальна бесіда Тестовий контроль II рівня Рішення типових задач II рівня	Методичні розробки Тематичні таблиці, плакати, слайди, структурно-логічні схеми Питання для індивідуального усного опитування Тестові завдання I, II рівня Типові задачі II рівня	35
II. Основний етап					
	Формування професійних навичок та вмінь:		Методи формування навичок:		130 хв

1).	Зібрати анамнез захворювання;	III	професійний тренінг,	Алгоритми для формування практичних навичок	
2).	Обстежити неврологічний статус хворого, провести лабораторно-інструментальне дослідження, вміти інтерпретувати їх дані;	III	рішення тестів II рівня, типових задач II рівня	Методичні розробки. Неврологічні молоточки. Таблиці. Тести, типові задачі III рівня	
3).	Обґрунтовувати попередній діагноз;	III			
4).	Призначити додаткові методи обстеження та оцінити їх результати;	III			
5).	Обґрунтовувати заключний діагноз згідно клінічних класифікацій;	III	Методи формування вмінь:	Алгоритми для формування професійних вмінь.	
6).	Проводити диференціальну діагностику епілепсії та неепілептичних пароксизмальних станів;	III	професійний тренінг у вирішенні нетипових клінічних ситуацій, задачі III рівня	Пацієнти. Історії хвороби пацієнта. Ситуаційні нетипові задачі.	
7).	Скласти план лікування з урахуванням етіології, тяжкості перебігу захворювання;	III	нетипових клінічних ситуацій, задачі III рівня	Імітаційні ігри. Обладнання.	
8).	Визначити тактику ведення хворого, провести експертизу непрацездатності	IV		Дані ЕЕГ, КТ, ЯМР-дослідження	
III Заключний етап					
1.	Контроль і корекція рівня професійних вмінь та навичок		Методи контролю навичок:	Обладнання Результати клінічного обстеження.	8 хв

VIII. Література

1. Ковалев В.В. Семиотика и диагностика психических заболеваний у детей и подростков. – М.: Медицина, 1985.
2. Ковалев В.В. Психиатрия детского возраста: Руководство для врачей: Изд.2-е перераб. и доп. – М.: Медицина, 1995.
3. Личко А.Е. Подростковая психиатрия. – Л.: Медицина, 1985.
4. Критерії діагностики та принципи лікування розладів психіки і поведінки у дітей та підлітків: Клінічний посібник. – Харків, 2001.
5. Снежневский А.В. Общая психопатология. - М.: Медпресс, 2008.
6. Самохвалов В.П. Психиатрическая клиника, Симферополь, 2007, – 607 с.
7. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства. – М.: «Медицина», 2000. - 496 с.
8. Антропов Ю.Ф., Шевченко Ю.С. Психосоматические расстройства у детей. – М.: Изд-во института психотерапии, изд-во НГМА, 2000. – 320 с.
9. Евсегнеев, Р.А. Психиатрия для врача общей практики / Р.А. Евсегнеев. – Мн.: Беларусь. – 2001. – 426 с.
10. Психиатрия и наркология : учебник для студ. спец. «Лечебное дело» учрежд, обеспечивающих получение высш. образ. / под общ. ред. А. А. Кирпиченко. - Минск : Высшэйшая школа, 2005. – 573, [1] с.
11. Клиническая психиатрия. Детский возраст: учебное пособие/ Е.И. Скугаревская [и др.]. Минск: Высшэйшая школа, 2006. 454с.
12. Кирпиченко, А. А. Психиатрия : учеб. для студ. ВУЗ / А. А. Кирпиченко. - 4-е изд., перераб. и доп. - Минск : Высшэйшая школа, 2001. - 606 с. : ил., фот. Арана, Дж. Фармакотерапия психических расстройств / Дж. Арана, Дж. Розенбаум: пер. с англ., М.: изд-во БИНОМ, 2004. – 416 с.

- 13.Международная Классификация Болезней (10 пересмотр).
Классификация психических и поведенческих расстройств. — 1994. — 302 с.
- 14.Руководство по психиатрии. / А.С. Тиганов, А.В. Снежневский, Д.Д. Орловская [и др.]; под ред. А.С. Тиганова. // В 2 т., Т.1 – М.: медицина, 1999. – 712 с.
- 15.Шейдер, Р. Психиатрия / Р. Шейдер. – М.: практика, 1994. – 485 с.
- 16.Авруцкий, Г.Я. Лечение психических больных / Г.Я. Авруцкий, А.А. Анедува. – М.: медицина. – 1988. – 527 с.
- 17.Вейн, А.М. Антиконвульсанты в психиатрической и неврологической практике / А.М. Вейн, С.Н. Мосолова. – СПб.: медицинское информационное агентство, 1994. – 336 с.
- 18.Гофман, А.Г. Клиническая наркология / А.Г. Гофман. – М.: Миклош, 2003. – 215 с.
- 19.Доброхотова, Т.А. Нейропсихиатрия / Т.А. Доброхотова. – М.: БИНОМ, 2006. – 304 с.
- 20.Клиническая психиатрия: пер. с англ. доп. / Главный редактор Т.Б. Дмитриева. – М.: ГЭОТАР МЕДИЦИНА, 1998. – 505 с.
- 21.Психиатрия позднего возраста: в 2 т. \ Под ред. Р. Джекоби, К. Оппенгаймер: пер. с англ. / Под общ. ред. В. Позняка. – 2003.
- 22.Эффективная терапия посттравматического расстройства стрессового расстройства / Под ред. Эдны Фоа, Теренса М. Кина, Мэтью Фридмана. – М.: Когито-центр, 2005. – 467с.
- 23.Карлов В.А. Эпилепсия – М.: Медицина. – 1990. – 335 с.